

Fisken og folket – del 2

- fiskeri, industri og demografi for norske kystsamfunn

Referansegruppemøte i «Økt lønnsomhet i torskesektoren»
15/12 2015

Audun Iversen, Edgar Henriksen og John-Roald Isaksen

15.12.2015 Fisken og folket 1

Hvor er fiskerinæringen på vei?

- Og hva med fiskerisamfunnene?

Fiskeriene og fiskeindustrien mister betydning på kysten

- Effektivisering i flåten
 - Færre båter
 - Færre sysselsatte
- Effektivisering i industrien
 - Færre bedrifter
 - Færre ansatte

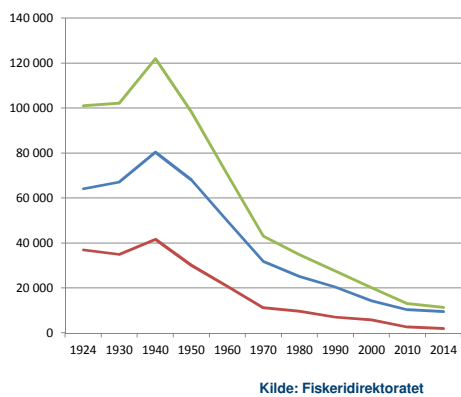
•Hvordan vil dette påvirke norske kystsamfunn?

- Hva er sammenhengen mellom fiskeriaktivitetene og demografien?
- Bærer fisken bosettingen i kystkommunene?

15.12.2015 Fisken og folket 2

Antall fiskere siste 90 år

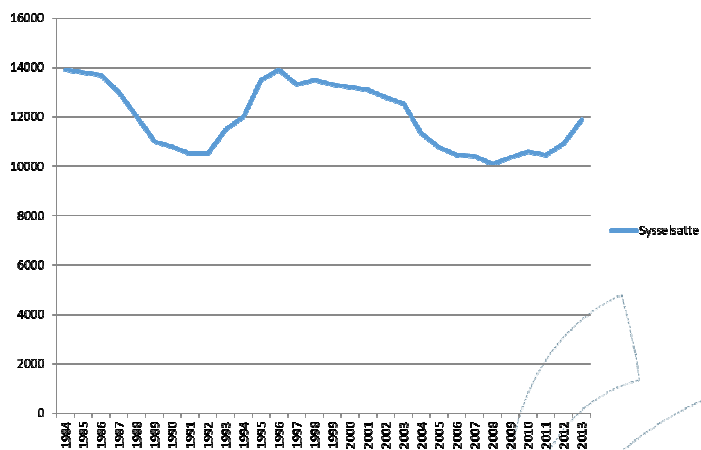
	Hovudyrke	Attåtyrke	I alt
2010	10325	2668	12993
2011	10220	2548	12768
2012	9 825	2223	12 048
2013	9 546	2055	11 601
2014	9398	1918	11316
2010-2014	-927	-750	-1677

15.12.2015

Fisken og folket

3

Sysselsatte i industrien 1984 - 2013

15.12.2015

Fisken og folket

4

Hvem er vinnere og tapere i denne utviklingen?

Vi har identifisert «Vinnerkommuner» og «Taperkommuner»

Hvem vinner og taper når det gjelder:

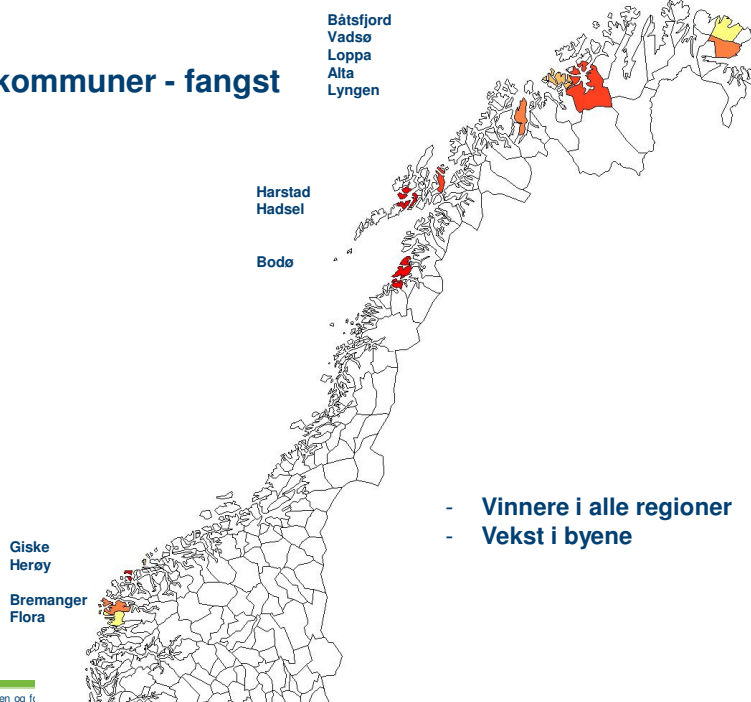
- Antall fartøy
- Fangst
- Landinger

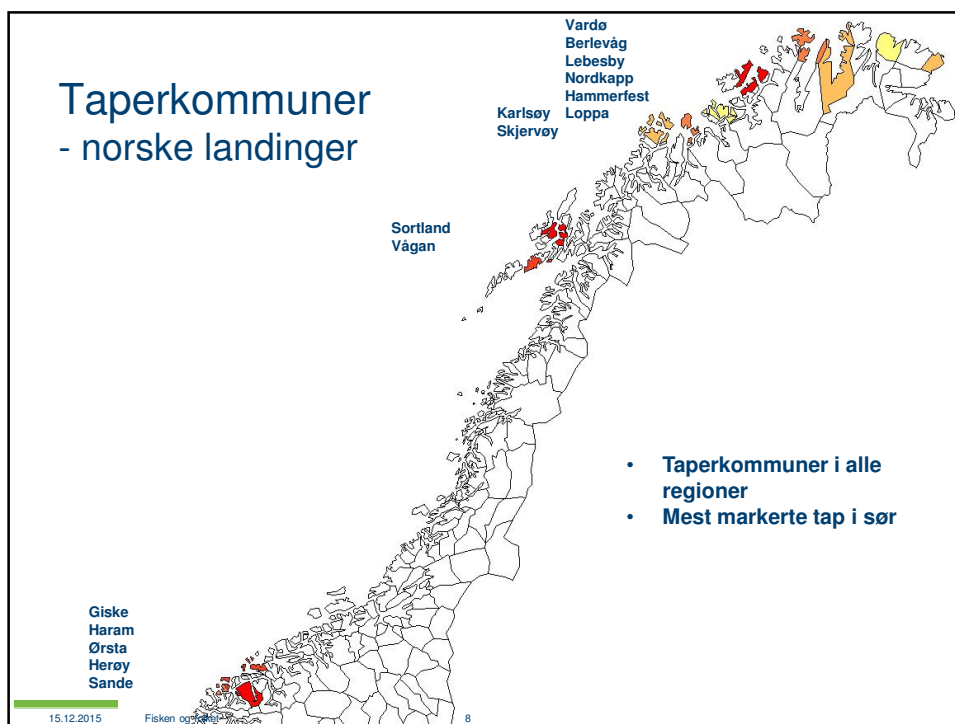
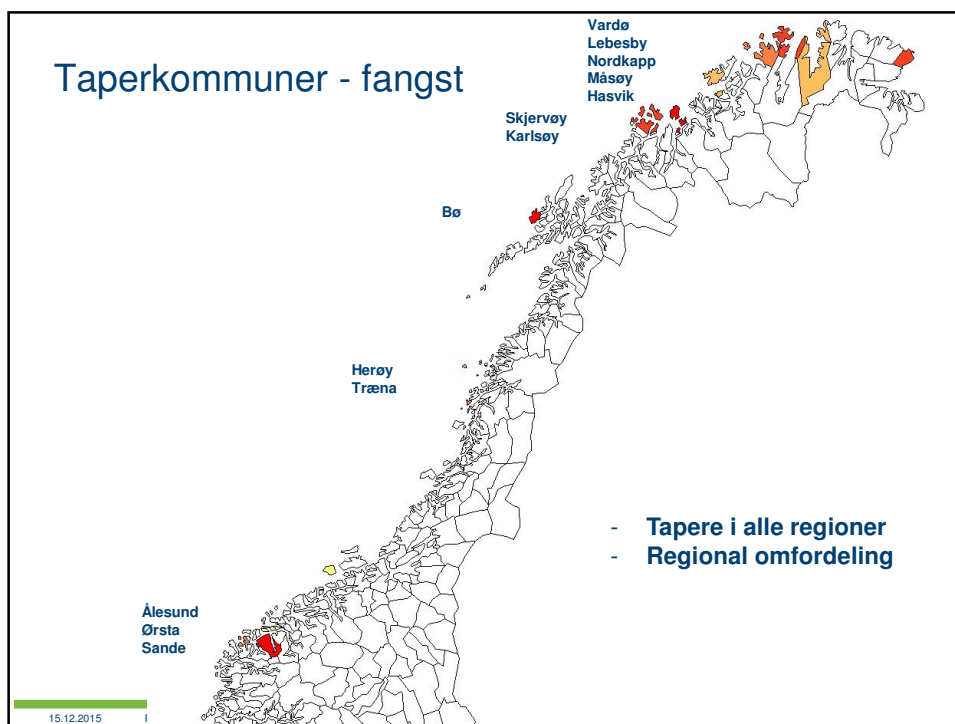
15.12.2015 Fisken og folket

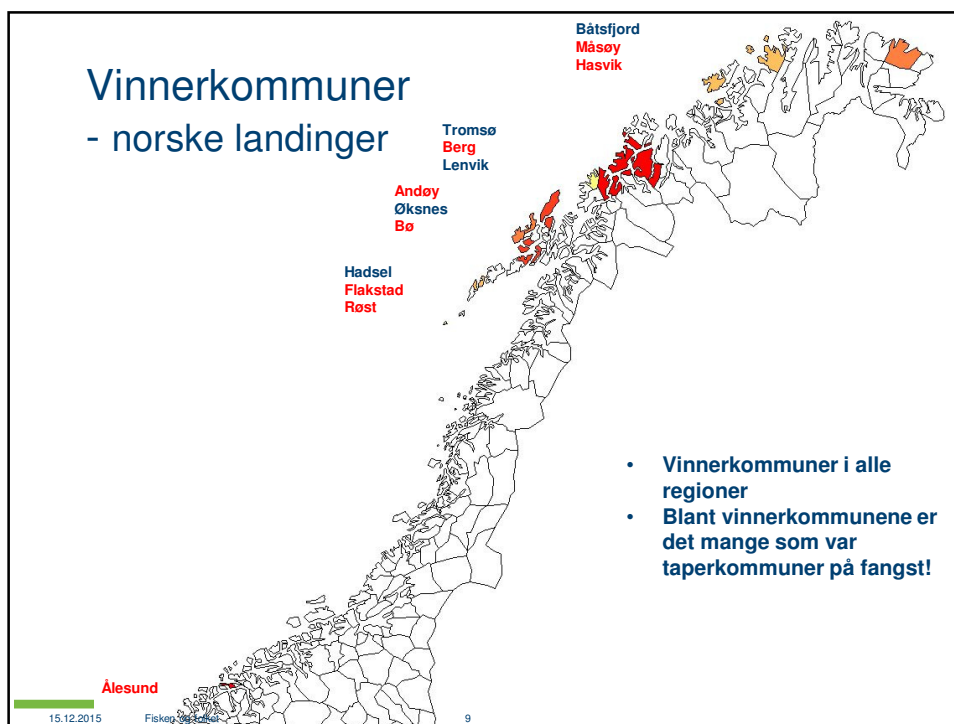
5

Vinnerkommuner - fangst

15.12.2015 Fisken og f

Nytt siden forrige referansegruppemøte

- Utvikling i vinner- og taperkommuner i ulike regioner
 - Har sett på kommuner i fem regioner
- Kartlegging av fiskerikommuners avhengighet
 - Hva er en fiskerikommune?
 - Grader av avhengighet
 - Hvordan utvikler de avhengige seg?
 - Hvilken rolle spiller politikken?
 - Sammenligning med Island

Typen av fiskerikommuner

- Tar utgangspunkt i inndeling fra (Lindkvist, 2000)
- Utvikler nye kriterier
 - Lindkvist:
 - 5 % av arbeidsstyrken,
 - fangst/ind. over gjennomsnitt
 - Vi:
 - Størrelse på fangst og landinger
 - Andel av arbeidsstyrken (vurderer når vi ser reelle andeler)

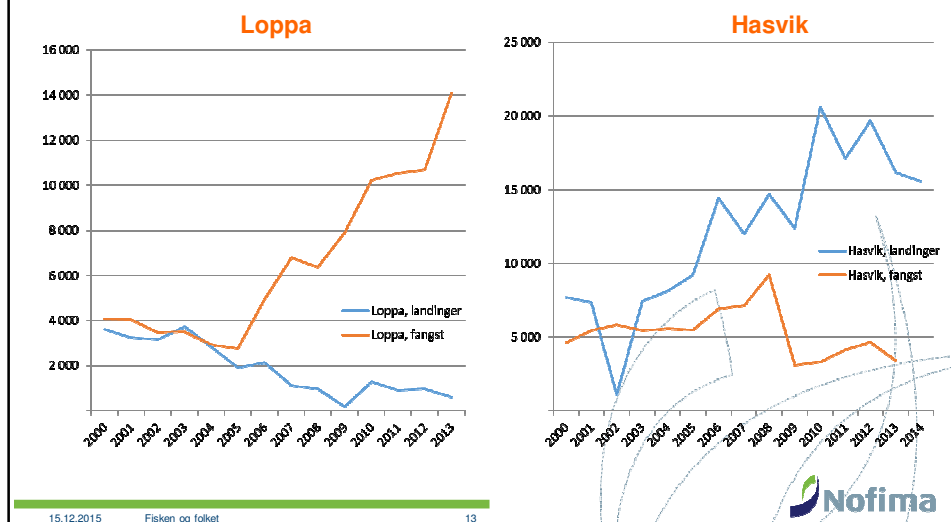
		Production	
		Large	Small
Employment	Large (dependent)	Large, dependent fishery regions	Small, dependent fishery region
	Small (independent)	Large, independent fishery regions	Fishery activities, but not fishery region

Sammenheng mellom fangst, landinger og befolkningsutvikling?

- Har sett på to kommuner i samme region, men med ulik utvikling
 - Øst-Finnmark
 - Vest-Finnmark
 - Vesterålen
 - Lofoten
 - Nordfjord og Sunnmøre/Vestlandet
- Viser litt ulike problemstillinger

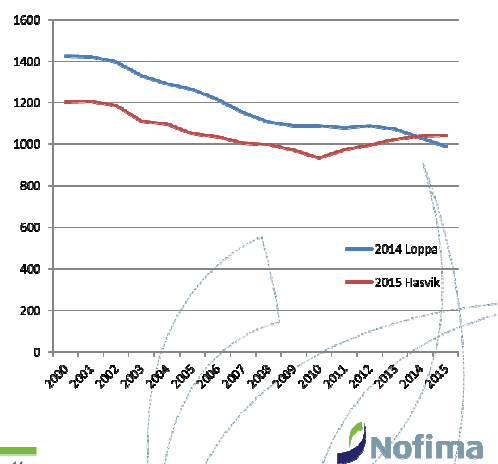
Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Hasvik og Loppa som eksempel

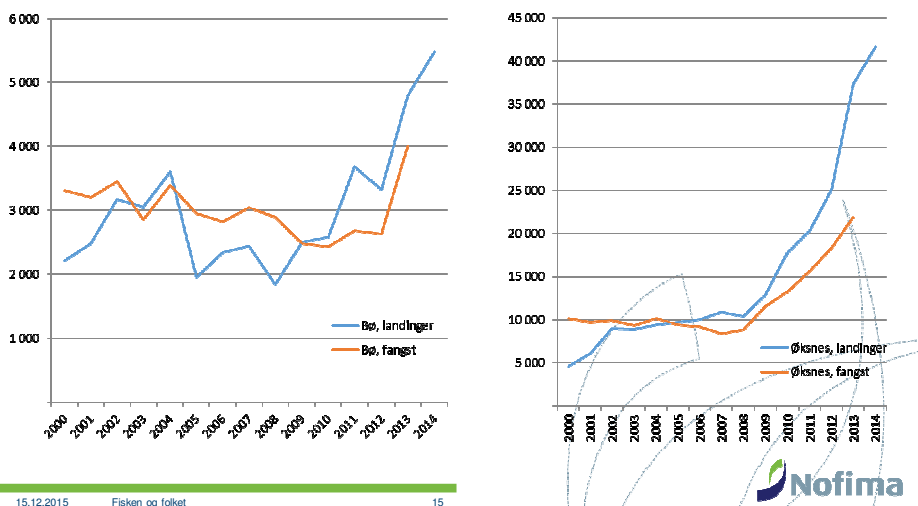

Vest-Finnmark: Hasvik og Loppa

- **Hasvik:**
 - Taper på fangst
 - Vinner på landinger
- **Loppa**
 - Vinner på fangst
 - Taper på landinger
- Loppa har større nedgang i befolkningen enn Hasvik
- Hasvik øker igjen etter 2010

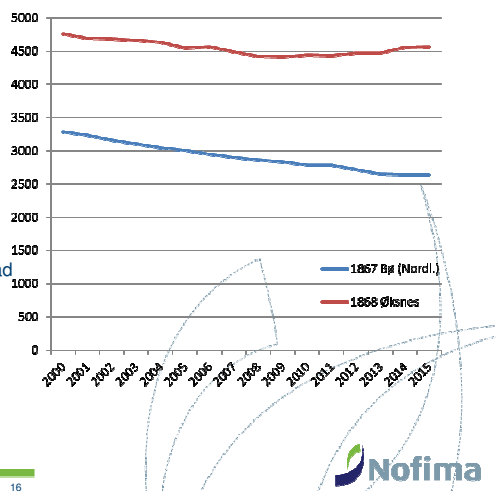

Vesterålen: Øksnes og Bø (torsk)

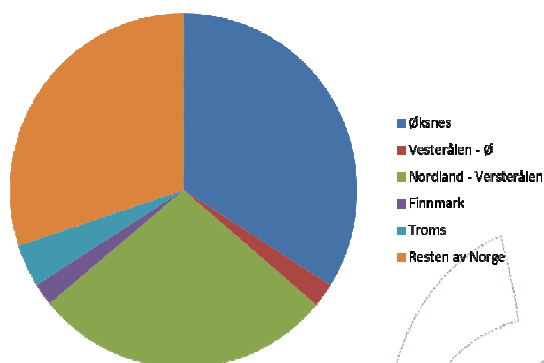
Vesterålen: Øksnes og Bø

- **Bø**
 - Taper på fangst (så vidt)
 - Vinner på landinger (like over snitt)
 - En utvikling rundt snittet for næringen
- **Øksnes**
 - På snittet i fangst
 - Stor vinner på landinger
- Begge taper folketall, men Bø i mye større grad
- Øksnes ser en økning igjen fra 2010

Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Øksnes som eksempel

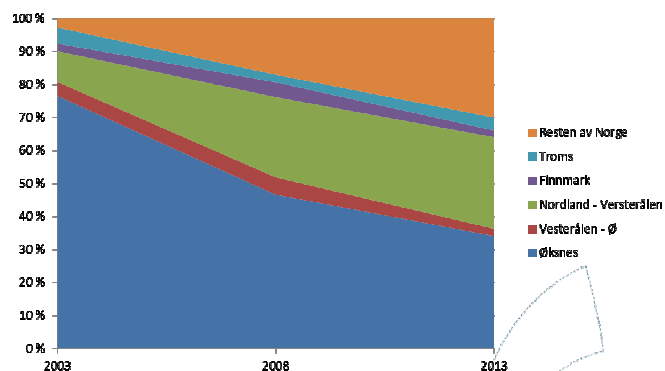

15.12.2015 Fisken og folket

17

Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Øksnes som eksempel

15.12.2015 Fisken og folket

18

Øst-Finnmark: Båtsfjord og Vardø

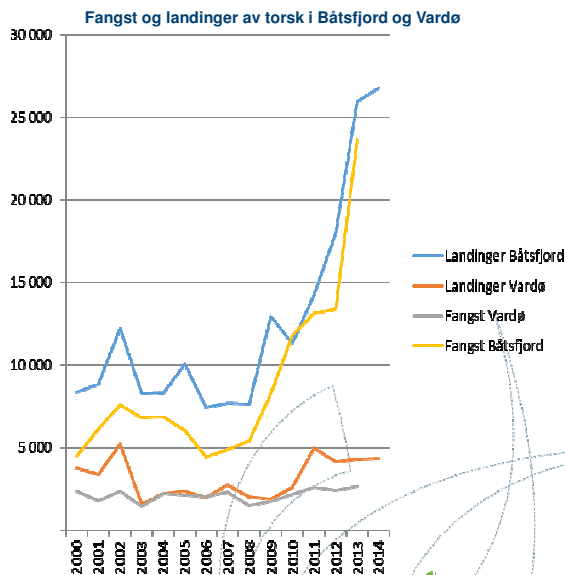
Både Båtsfjord og Vardø har et "overskudd" av landinger

Båtsfjord:

- Økte fangster og økte landinger følger hverandre
- Får mer enn sin andel av kvoteøkningene på torsk

Vardø:

- "Overskuddet" av torsk tydelig tidlig og sent i perioden
- Får ikke sin andel av økningen i fangstene, men grei økning i landingene
- En forklaring er at fiskerne i mindre grad har utnyttet mulighetene som ligger i stimuleringsordn.

15.12.2015

Fisken og folket

19

Øst-Finnmark: Båtsfjord og Vardø

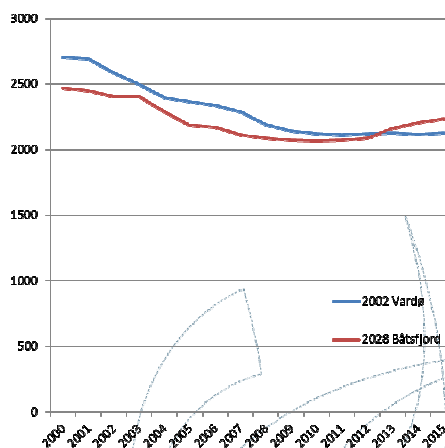
Båtsfjord

- Vinner på fangst
- Vinner på landinger

Vardø

- Taper på fangst
- Taper på landinger (men ikke mye)

- Båtsfjord har nedgang i befolkning på tross av relativ bedring i fangst
 - Absolutt fangst gikk ned første halvdel av perioden
 - Befolkningen stiger igjen i takt med torskekvote
- Vardø har nedgang til 2002, stabilt siden
 - Stabilt siden 2002

15.12.2015

Fisken og folket

20

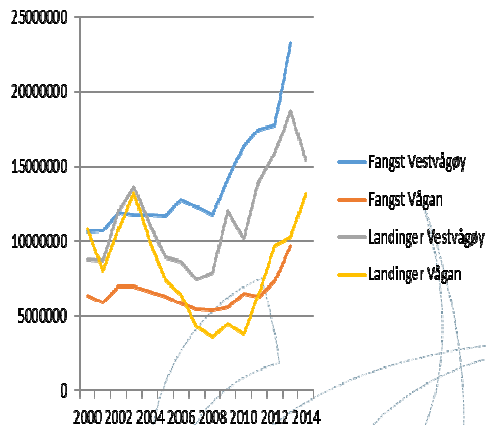
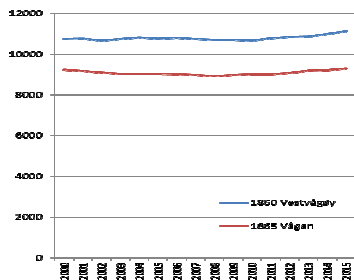
Lofoten: Vestvågøy og Vågan

Vestvågøy

- Vinner på fangst (så vidt)
- taper på landinger

Vågan

- Taper på fangst (så vidt)
- Taper på landinger
- Landinger svinger mer enn fangst

15.12.2015

Fisken og folket

21

Vestlandet: Bremanger og Sande

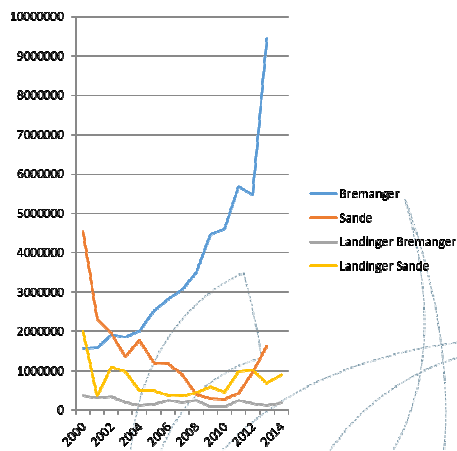
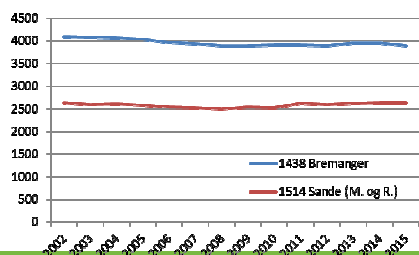
Bremanger

- Vinner på fangst (mye)
- Taper på landinger

Sande

- Taper på fangst
- Taper på landinger

• Fangst og landinger mer løstrevet fra hverandre?

15.12.2015

Fisken og folket

22

Oppsummering

Fangst:

- Sterk økning i noen få kommuner
- Mer av flåten registrert i byene
- Vinnerkommuner i alle regioner
- Taperkommuner i alle regioner

Landinger:

- Vinnerkommuner i alle regioner
- Taperkommuner i alle regioner

Sammenheng mellom flåte, landinger og bosetting er ikke entydig

- Tydelig i noen kommuner, mindre i andre
 - Hva med de minste og mest fiskeriavhengige?
- Industri tettere koblet enn flåte til bosetting
- Sesonger betyr fortsatt mye

Videre arbeid

I tillegg til det vi har nevnt tenker vi på:

- Antall fiskere på Blad-B?
- Sesongprofil?
- Betydning av flåtestruktur?
- Skippereffekten?
- Utnyttelse av kvotebonus, bifangstkvote og andre ordninger?
- 11m med nytt og tradisjonelt driftsmønster?
 - Austvåg: 7 mill i år?
- Hvordan beholde og utvikle landanlegg?

Fisken og folket – del 2

- fiskeri, industri og demografi for norske kystsamfunn

Referansegruppemøte i «Økt lønnsomhet i torskesektoren»
15/12 2015

Audun Iversen, Edgar Henriksen og John-Roald Isaksen

15.12.2015 Fisken og folket 1

Hvor er fiskerinæringen på vei?

- Og hva med fiskerisamfunnene?

Fiskeriene og fiskeindustrien mister betydning på kysten

- Effektivisering i flåten
 - Færre båter
 - Færre sysselsatte
- Effektivisering i industrien
 - Færre bedrifter
 - Færre ansatte

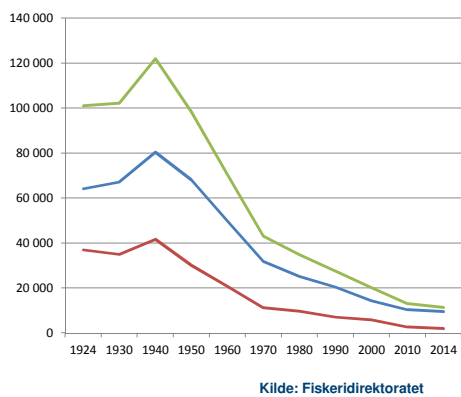
•Hvordan vil dette påvirke norske kystsamfunn?

- Hva er sammenhengen mellom fiskeriaktivitetene og demografien?
- Bærer fisken bosettingen i kystkommunene?

15.12.2015 Fisken og folket 2

Antall fiskere siste 90 år

	Hovudyrke	Attåtyrke	I alt
2010	10325	2668	12993
2011	10220	2548	12768
2012	9 825	2223	12 048
2013	9 546	2055	11 601
2014	9398	1918	11316
2010-2014	-927	-750	-1677

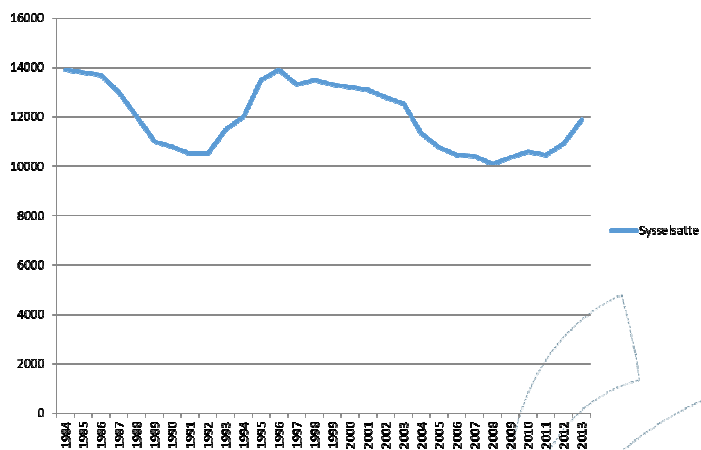
15.12.2015

Fisken og folket

3

Sysselsatte i industrien 1984 - 2013

15.12.2015

Fisken og folket

4

Hvem er vinnere og tapere i denne utviklingen?

Vi har identifisert «Vinnerkommuner» og «Taperkommuner»

Hvem vinner og taper når det gjelder:

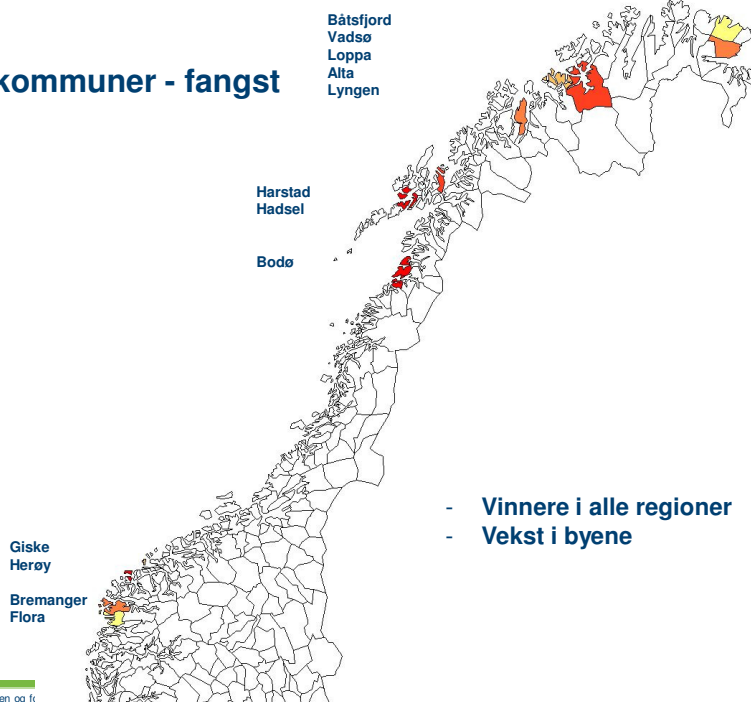
- Antall fartøy
- Fangst
- Landinger

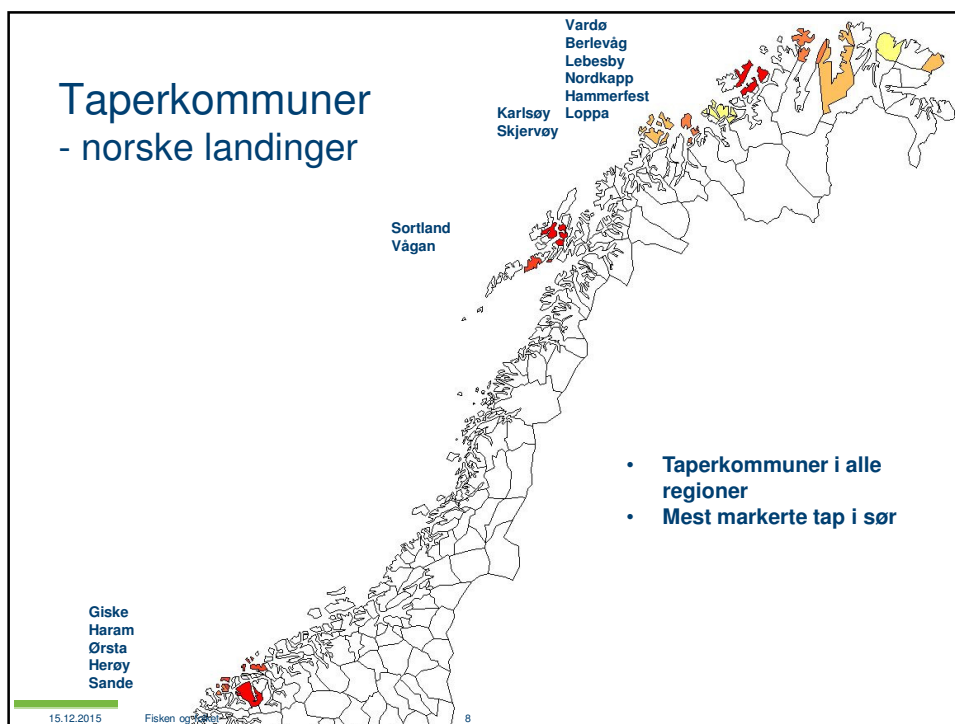
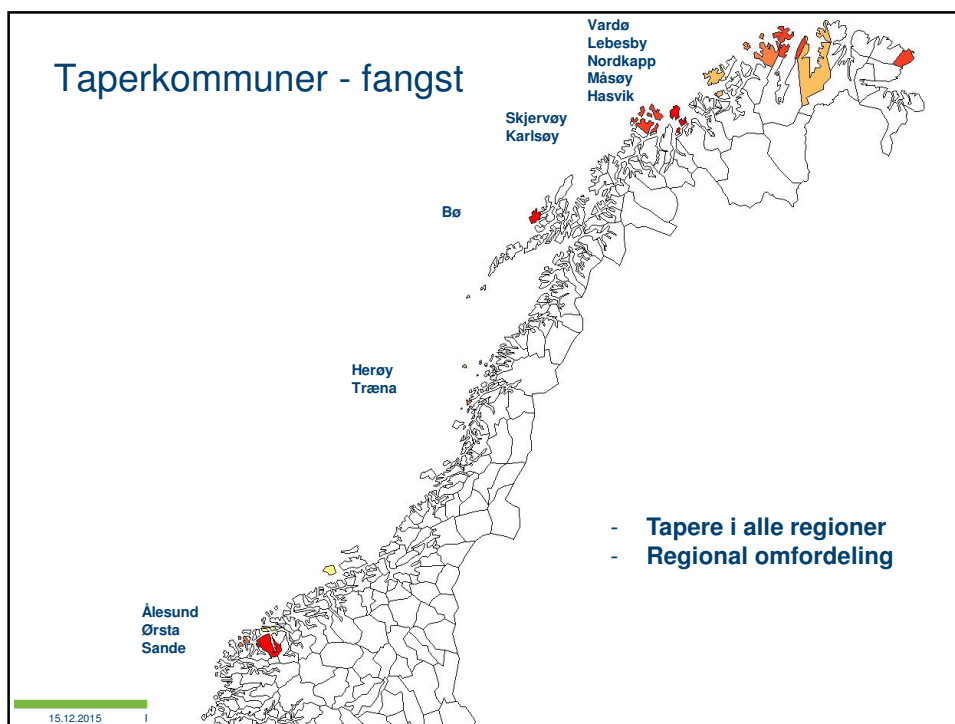
15.12.2015 Fisken og folket

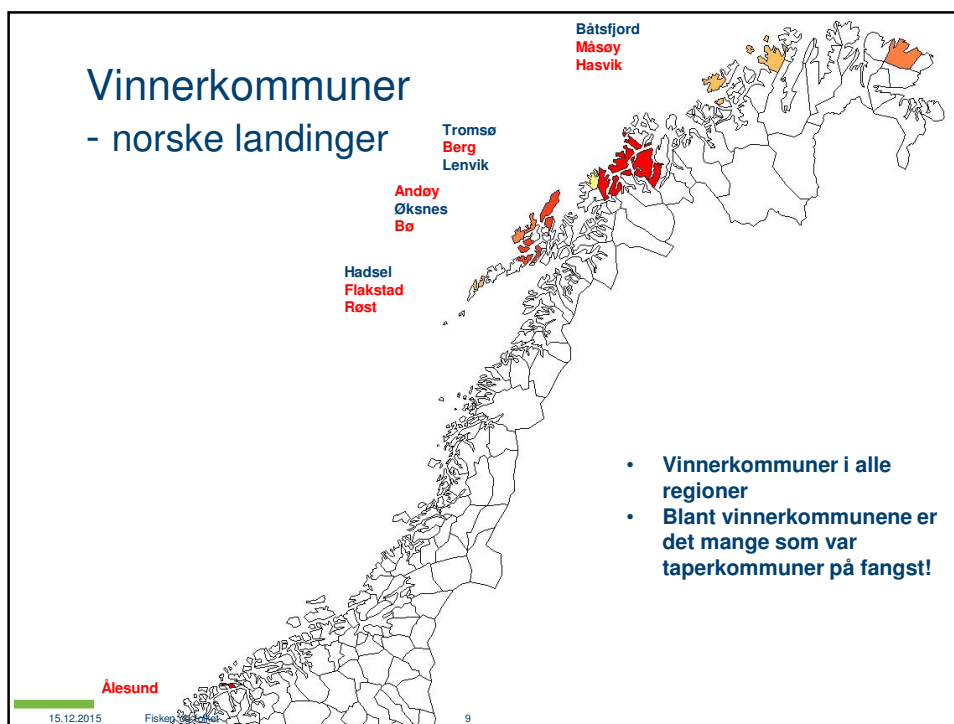
5

Vinnerkommuner - fangst

15.12.2015 Fisken og f

Nytt siden forrige referansegruppemøte

- Utvikling i vinner- og taperkommuner i ulike regioner
 - Har sett på kommuner i fem regioner
- Kartlegging av fiskerikommuners avhengighet
 - Hva er en fiskerikommune?
 - Grader av avhengighet
 - Hvordan utvikler de avhengige seg?
 - Hvilken rolle spiller politikken?
 - Sammenligning med Island

Typen av fiskerikommuner

- Tar utgangspunkt i inndeling fra (Lindkvist, 2000)
- Utvikler nye kriterier
 - Lindkvist:
 - 5 % av arbeidsstyrken,
 - fangst/ind. over gjennomsnitt
 - Vi:
 - Størrelse på fangst og landinger
 - Andel av arbeidsstyrken (vurderer når vi ser reelle andeler)

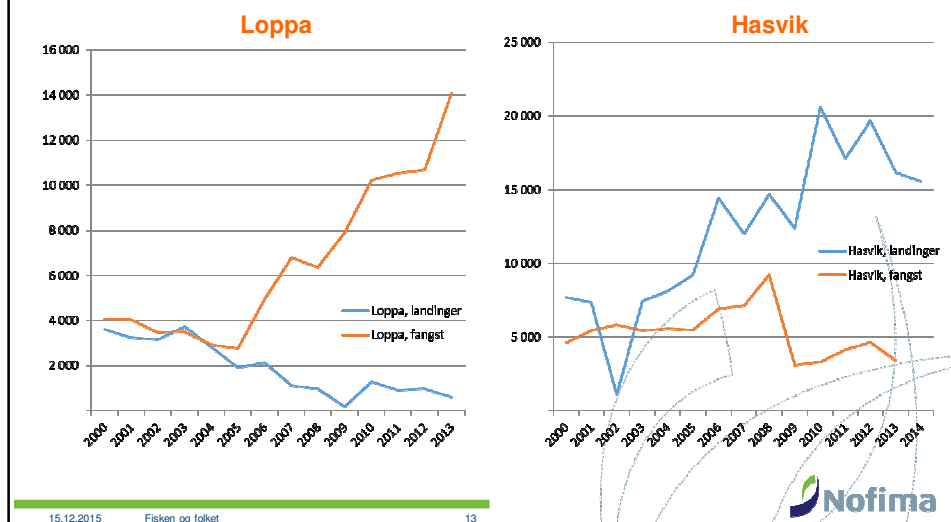
		Production	
		Large	Small
Employment	Large (dependent)	Large, dependent fishery regions	Small, dependent fishery region
	Small (independent)	Large, independent fishery regions	Fishery activities, but not fishery region

Sammenheng mellom fangst, landinger og befolkningsutvikling?

- Har sett på to kommuner i samme region, men med ulik utvikling
 - Øst-Finnmark
 - Vest-Finnmark
 - Vesterålen
 - Lofoten
 - Nordfjord og Sunnmøre/Vestlandet
- Viser litt ulike problemstillinger

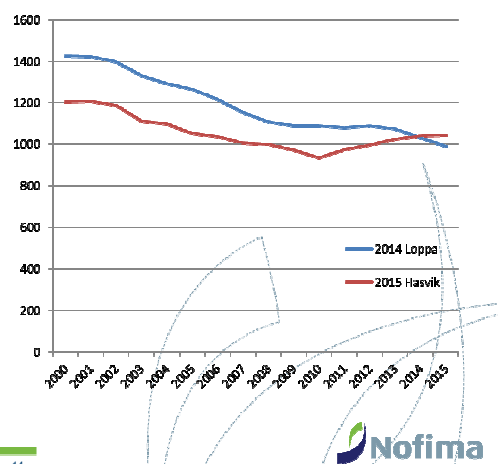
Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Hasvik og Loppa som eksempel

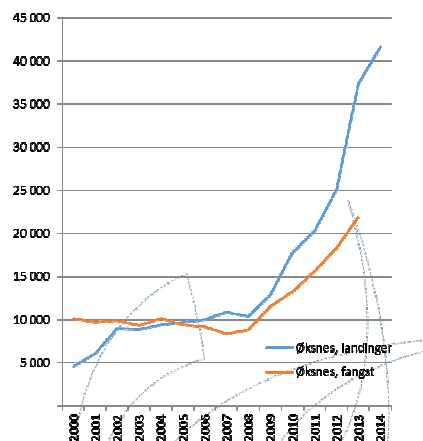
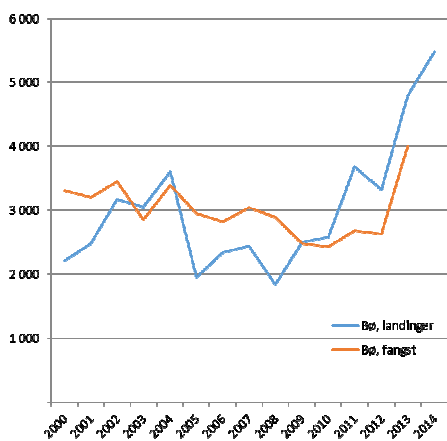

Vest-Finnmark: Hasvik og Loppa

- **Hasvik:**
 - Taper på fangst
 - Vinner på landinger
- **Loppa**
 - Vinner på fangst
 - Taper på landinger
- Loppa har større nedgang i befolkningen enn Hasvik
- Hasvik øker igjen etter 2010

Vesterålen: Øksnes og Bø (torsk)

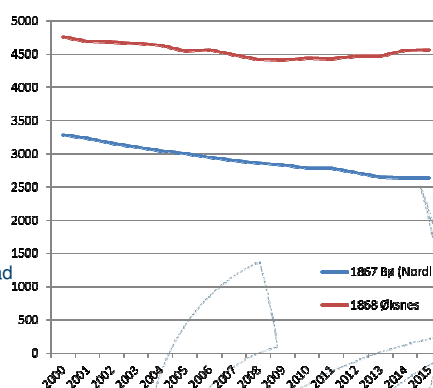

15.12.2015 Fisken og folket

15

Vesterålen: Øksnes og Bø

- **Bø**
 - Taper på fangst (så vidt)
 - Vinner på landinger (like over snitt)
 - En utvikling rundt snittet for næringen
- **Øksnes**
 - På snittet i fangst
 - Stor vinner på landinger
- Begge taper folketall, men Bø i mye større grad
- Øksnes ser en økning igjen fra 2010

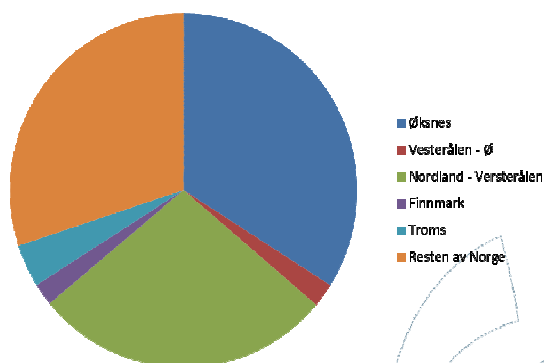

15.12.2015 Fisken og folket

16

Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Øksnes som eksempel

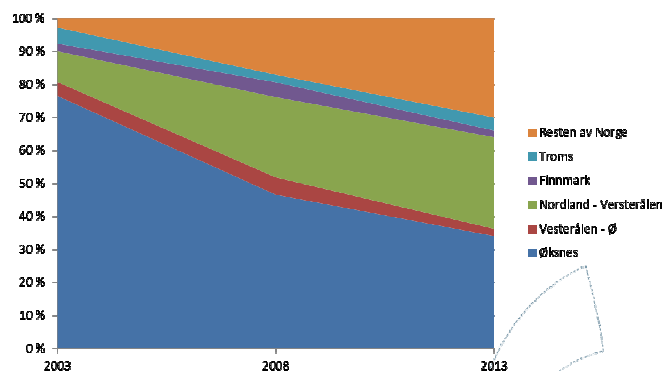

15.12.2015 Fisken og folket

17

Sammenheng mellom fangst og landinger?

- landinger i Øksnes som eksempel

15.12.2015 Fisken og folket

18

Øst-Finnmark: Båtsfjord og Vardø

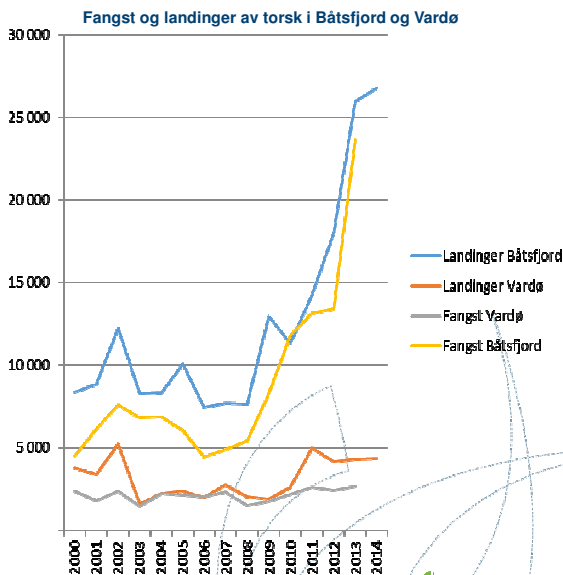
Både Båtsfjord og Vardø har et "overskudd" av landinger

Båtsfjord:

- Økte fangster og økte landinger følger hverandre
- Får mer enn sin andel av kvoteøkningene på torsk

Vardø:

- "Overskuddet" av torsk tydelig tidlig og sent i perioden
- Får ikke sin andel av økningen i fangstene, men grei økning i landingene
- En forklaring er at fiskerne i mindre grad har utnyttet mulighetene som ligger i stimuleringsordn.

15.12.2015

Fisken og folket

19

Øst-Finnmark: Båtsfjord og Vardø

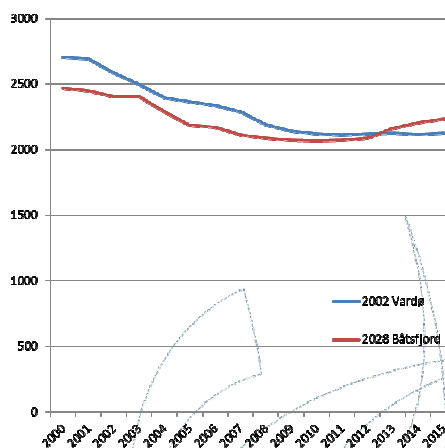
Båtsfjord

- Vinner på fangst
- Vinner på landinger

Vardø

- Taper på fangst
- Taper på landinger (men ikke mye)

- Båtsfjord har nedgang i befolkning på tross av relativ bedring i fangst
 - Absolutt fangst gikk ned første halvdel av perioden
 - Befolkningen stiger igjen i takt med torskekvote
- Vardø har nedgang til 2002, stabilt siden
 - Stabilt siden 2002

15.12.2015

Fisken og folket

20

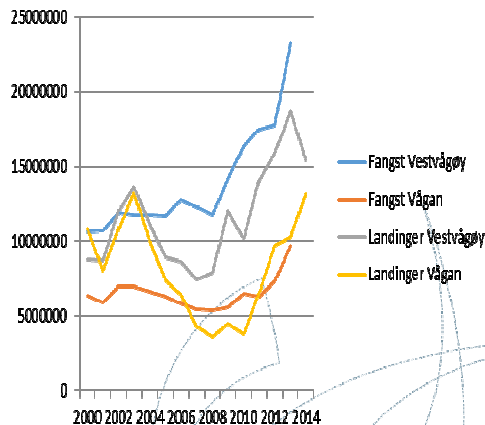
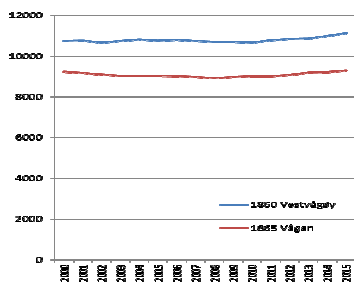
Lofoten: Vestvågøy og Vågan

Vestvågøy

- Vinner på fangst (så vidt)
- taper på landinger

Vågan

- Taper på fangst (så vidt)
- Taper på landinger
- Landinger svinger mer enn fangst

15.12.2015

Fisken og folket

21

Vestlandet: Bremanger og Sande

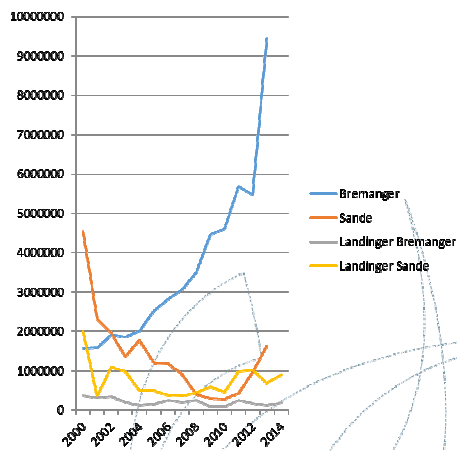
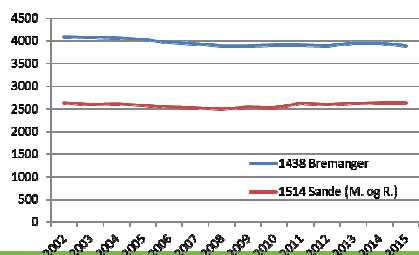
Bremanger

- Vinner på fangst (mye)
- Taper på landinger

Sande

- Taper på fangst
- Taper på landinger

• Fangst og landinger mer løstrevet fra hverandre?

15.12.2015

Fisken og folket

22

Oppsummering

Fangst:

- Sterk økning i noen få kommuner
- Mer av flåten registrert i byene
- Vinnerkommuner i alle regioner
- Taperkommuner i alle regioner

Landinger:

- Vinnerkommuner i alle regioner
- Taperkommuner i alle regioner

Sammenheng mellom flåte, landinger og bosetting er ikke entydig

- Tydelig i noen kommuner, mindre i andre
 - Hva med de minste og mest fiskeriavhengige?
- Industri tettere koblet enn flåte til bosetting
- Sesonger betyr fortsatt mye

Videre arbeid

I tillegg til det vi har nevnt tenker vi på:

- Antall fiskere på Blad-B?
- Sesongprofil?
- Betydning av flåtestruktur?
- Skippereffekten?
- Utnyttelse av kvotebonus, bifangstkvote og andre ordninger?
- 11m med nytt og tradisjonelt driftsmønster?
 - Austvåg: 7 mill i år?
- Hvordan beholde og utvikle landanlegg?